Szakonyi Károly

A hentes

Rádiójáték

Hangok

FÉRJ
FELESÉG

Városi lakás
Délután

FÉRJ *Szórakozottan* Volt itt valaki? – Bagószag. Már az előszobában éreztem ezt a bagószagot. Ki dohányzott?
FELESÉG *Kedvesen*. Nem is köszönsz?
FÉRJ Szerbusz. Engem kerestek?
FELESÉG Á!
FÉRJ Hát akkor?
FELESÉG Engem is kereshettek – vagy nem?
FÉRJ Persze, persze, bocsáss meg… – Hjaj! Kinyújtózni! Végre! Leszakad a derekam. Így! A lábam… – Mindjárt megyek a papucsomért…
FELESÉG Hozom. *Távolabbról* Látod? Ez már csak így van! Egy szavadba sem kerül, és hozom…
FÉRJ De ne! Ne fáradj! Csak pihenek egy kicsit… Mondom, hogy hagyd… *Mikor az asszony visszaér* Ráért volna. Köszönöm.
FELESÉG Az a ballábas.
FÉRJ Nézd, hát hogy az ördögbe!… *Kis sóhaj* Mostanáig ültünk a miniszterhelyettesnél. Levettek a költségvetésből tizenkétmilliót… – Min mosolyogsz?
FELESÉG Mosolygok? Nem tudok róla.
FÉRJ Hmmm…

Pillanatnyi szünet.

Tizenkétmillió! Ráadásul most, a pénzügyi év beindulása után! Ez nem tisztességes játék. Meg is mondtam, ez nem tisztességes játék! Egyszerűen visszavették, nem tehetünk semmit. – Kicsit kinyitom az ablakot. *Csend* Mondom, kinyitom…
FELESÉG Nyisd, csak nyisd ki, ha gondolod.

FÉRJ Elég volt az értekezleten a bagószagból! *Ablaknyitás zöreje* Ki a fene cigarettázott itt?

FELESÉG *Csendesen* A hentes.

FÉRJ *Közelítve* Amióta nem dohányzom, ki nem állhatom a füstszagot. – A gyerekek? Merre vannak?

FELESÉG A kisebbik a tanuszodában…

FÉRJ *Visszaül* A miniszterhelyettes persze egyetértett velünk. Ez a legbosszantóbb! Mindig, mindenben egyetért veled az, akivel éppen tárgyalsz… – Tanuszoda? Mi az, hogy tanuszoda?

FELESÉG Tavaly építették a lakótelepen.

FÉRJ Ja?

FELESÉG Oda járnak.

FÉRJ Este? Ki hallott már ilyet? Még jó, hogy nem éjszaka!

FELESÉG Este érnek rá. A nagyobbik meg angolon van…

FÉRJ Ő persze szépítette a dolgot. Ahogy egy miniszterhelyettestől várható. Nem megvonták – azt mondja… – *köhécsel* – csak… – *köhécsel* – …csak nem adták meg. Na és? Ez olyan… – *köhög* – …ez olyan nagy különbség? *Köhög* Borzasztó, mennyire kaparja a torkomat ez a bagószag! Hogy ki szívhat ilyen büdös cigarettákat?!

FELESÉG *M. f.* A hentes.

FÉRJ *Köhintve* Gazdálkodjuk ki! Törje a fejet az intézet! Köszönöm! Tizenkétmilliót kigazdálkodni ebben a drágaságban! *Köhög.*

FELESÉG Érdekes, pedig kiürítettem a hamutartót.

FÉRJ *Köhög* Szörnyű! Ingerli a torkomat! Te nem érzed?

FELESÉG Engem nem zavar.

FÉRJ Te nem érzed?!

FELESÉG Érzem.

FÉRJ Nahát akkor?

FELESÉG Engem csak emlékeztet rá… *Pillanatnyi szünet* Hogy itt volt.

FÉRJ Kicsoda?

FELESÉG A hentes.

FÉRJ *Közömbösen* Milyen hentes?

FELESÉG Akinél vásárolni szoktam.

Az értetlenség zavart csendje

FÉRJ Itt egy tanulmány a táskámban. Az új beruházásokról. Pompás! Pompás, mi? Új beruházások, amikor…

Szünet

Te megint mosolyogsz.

FELESÉG Tényleg? *Szünet* Talán mert figyellek.

FÉRJ *Kissé zavartan* Mit kezdjünk az új beruházások tervével, amikor lecsípnek a költségvetésből?… Átmeneti… *Szünet, gyanakvó csend, ahogy a feleségét figyeli. Majd megnyugodva.* Átmeneti állapot! Ez a válasz! Átmeneti állapot. *Szünet.*

FELESÉG Reggel…
Reggel az úton a fiad köhögési rohamot kapott, úgy loholtunk, meg kellett állni, kiadta a reggelijét, gondolhatod, ott a járdaszélen.
Csöngetésre értünk az iskolába, a kicsi a kapuban elkezdett bőgni, hogy elfelejtettük magunkkal vinni a technikacsomagot, a nagyobbik meg falfehér volt, rólam szakadt a veríték, már holtbiztos volt, hogy én is elkésem…

FÉRJ Tessék?
Azt mondd meg, mikor nem volt átmeneti az állapot? Mikor? Másról sem hallok egész életemben… Minek nézzem át ezt a tanulmányt? Ha úgysincs megoldás, minek?]
Miféle technikacsomagot hagytatok itthon?

FELESÉG *Nyugodtan* Van technikacsomag, rajzcsomag, környezetcsomag, kézimunkacsomag, tornacsomag… Ezekről fogalmad sincs, még egyetlenegyszer sem nézted meg, mit tanulnak…

FÉRJ Mintha időmilliomos volnék!

FELESÉG Rengeteg csomag van, azt azért talán már észrevehetted, rengeteg holmi, nem olyan nagy művészet itthon felejteni valamit. Különösen, ha az ember egyedül intéz mindent. Ha egyedül neki és csakis neki kell figyelnie mindenre…

FÉRJ Ezt nem mondhatod. – Nem ülsz így a huzatban? Vagy becsukjam az ablakot?

FELESÉG Nem.

FÉRJ Ne csukjam be, vagy nem ülsz huzatban, hogy érted?

FELESÉG Nem ülök huzatban.

FÉRJ De azért becsukjam?

FELESÉG Ahogy akarod.

FÉRJ Ahogy neked jó.

FELESÉG Ahogy nekem? Igazán?

FÉRJ Tessék?

FELESÉG Ahogy nekem?!

Zavart csend

FÉRJ Igen. Miért?

Szünet

Most már becsukhatom, kiszellőzött. Már megint ez a mosoly!

FELESÉG Csak ahogy mondtad. „Kiszellőzött.” *Halkan, kurtán felnevet*

FÉRJ Nem értem. Hát hogy kellett volna mondanom?

FELESÉG *Még a nevetés ízeivel* Semmi, sehogy…

Szünet

FÉRJ Meddig tart ez az angolóra? Hétig? Nyolcig? Meg az úszás!

Szünet Nem tudom, ennék-e vagy innék?

Szünet

Becsukom az ablakot.

Az ablakcsukás zöreje

Nem mondtad, hogy úszni járnak…

FELESÉG Úgyis az én dolgom, hogy mindenre ügyeljek, a munkájukra, a tanulmányi előmenetelükre, a ruházatukra, a testi épségükre, a táplálkozásukra, tisztálkodásukra, a cipőpertlijükre, a biológiai ismereteikre, különös tekintettel a szexuális felvilágosításra, a különóráikra, úgy mint zene, sport, nyelvtanulás. Fel kell jegyeznem, kihez mennek zsúrba, kit kell meghívni születésnapi buliba, el kell döntenem, higgyenek-e istenben vagy sem, s egyáltalán, hogy miben higgyenek. Ráadásul rólad is gondoskodnom kell meg magamról is, persze csak úgy mellesleg. És akkor a hivatali munkámat még meg se említettem… Nem akarlak megbántani, mindezt nem azért mondtam, hogy megbántsalak. Általában zokszó nélkül végzem a dolgomat. De ma reggel…

FÉRJ *Közelítve* A miniszterhelyettes azt mondja, dolgozzak ki egy új koncepciót. Most rám hárítanák az egészet. Hogy bár jogos minden követelés, mégsem lehet túllépni a realitás határait.

Elkalkuláltátok magatokat, azt mondja, mindig elkalkuláljátok magatokat. És nevet, hátba ver cinkosan. Miféle koncepciót alakítsak ki?

Azt sem tudom, hogyan fogjak hozzá…]

Mi volt ma reggel?

FELESÉG Ma reggel, az iskola előcsarnokában, abban a fülsiketítő zsivajban, amit a kölykök csapnak, meg a csöngő éktelen csengésében, amikor a gyerek bőgve közölte velem, hogy otthon felejtettük azt az istenverte technikacsomagot, elkezdtem üvölteni.

FÉRJ Üvölteni? Te?!

FELESÉG Mindenki bámult, én meg üvöltöttem és toporzékoltam, nem tudtam uralkodni magamon. Szörnyű lehettem.

FÉRJ Nyugtatót kellene szedned. Régóta mondom.

FELESÉG A fiúk megszöktek mellőlem, nem is csodálom, eszeveszett fúria voltam, egy őrült, egy közveszélyes…

FÉRJ Valeriánát legalább. Vagy Sevenalettát…

FELESÉG Valaki karon fogott, kivezetett az utcára. Ott magamhoz tértem.

Pillanatnyi csend

FÉRJ Nincs más megoldás, nyugtató kell.

FELESÉG *Hirtelen eréllyel* Nem!!!

Szünet

Nem!

Szünet

Megfordult a fejemben. Már gondoltam rá magam is. Igen. Be is akartam menni egy patikába.

FÉRJ Majd adok Eleniumot a magaméból. Csak hogy legyen nálad.

FELESÉG De mire beértem a hivatalba…

FÉRJ Jobban lettél?

FELESÉG Azt nem tudom.

FÉRJ Nem tudod, hogy jobban lettél-e?

FELESÉG Nem tudom, annak nevezhetem-e, amit éreztem. Kihűltem. Ki-hűlt az agyam, a szívem, az egész testem…

FÉRJ *Kis, zavart nevetéssel* Na, hát ez így azért… Mi az, hogy „kihűlt”? Mi az, hogy „kihűltem”?!

FELESÉG Hogy nem érdekelt semmi. Semmi sem érdekelt. Semmi. Semmi, de semmi. *Borzasztóan* nyugodt lettem. Érted? *Borzasztóan!* Mintha meghaltam volna…

FÉRJ *Ideges nevetéssel* Na jó, jó, de…

FELESÉG *Letorkolja, eréllyel* Mintha meghaltam volna! Minden idegen volt – a tárgyak, a munkám, a kollégák. Minden. Még ti is!

FÉRJ *Már komolyan* Mi is?

FELESÉG *Nyugodtan* A gyerekekre gondoltam, ahogy ott hagytam őket abban a zsivajban. Meg rád. Erőltettem, hogy érezzek valamit, mint máskor, mint még az utcán is, mint még reggel is. Azért gondoltam rátok. De nem sikerült. Elképzeltem valami rettenetes dolgot a gyerekekkel meg veled kapcsolatban. Balesetet, tragédiát. Véres tragédiát, igen… De semmi.

FÉRJ *Nyugtalanul* Hogyhogy semmi?

FELESÉG Semmi. Mintha kívülem senki sem létezne a Földön.

Szünet

Ne haragudj.

FÉRJ Nem haragszom, csak nem értem.

FELESÉG Reménykedtem, hogy elmúlik. De ehelyett rám tört valami iszonyatos menekülési kényszer…

Szünet

Fejgörcsre panaszkodtam, a főnök elengedett.

FÉRJ Korábban jöttél haza?

FELESÉG Még délelőtt.

FÉRJ És ezt nem is mondod?

FELESÉG Nem akartam hazajönni, de eszembe jutott, hogy ezen a lakáson kívül az égvilágon sehová sem mehetek, hát hazajöttem. Haza – a kifejezés megszokott értelmében.

Kis szünet

FÉRJ Szóval te így?

FELESÉG Én így. Igen.

FÉRJ És ha én is elmondanám?

FELESÉG Mit?

FÉRJ Na, látod! Mert szerinted én élek, mint hal a vízben!

FELESÉG *Higgadtan* Nem. Azt hiszem, lényegében te is teszed a dolgodat.

FÉRJ Azt hiszed?! Köszönöm! Váltig azt magyarázom, mekkora felelősség van rajtam…

FELESÉG Egy rossz szót sem szólhat senki.

FÉRJ Mármint senkinek sem lehet ellenem kifogása, csak neked?

FELESÉG Nekem se.

FÉRJ Hát akkor?

FELESÉG Nagyon becsüllek.

FÉRJ Akkor? Akkor mi a baj?

FELESÉG Mi a baj?

FÉRJ Igen, mi a baj?! Azt kérdezem, mi a baj?!

Pillanatnyi szünet

Azt kérdezem…

FELESÉG *Szinte vidáman* Útközben. Hol szeret leginkább lenni? Útközben. Ismered a viccet?

FÉRJ *Dühösen* Nem. Nem ismerem. És ha ismerem is?!

FELESÉG *Nevet.* Útközben. Jó, mi?

FÉRJ Mmmm…

FELESÉG *Tárgyilagosan* Ragyogott a nap.

FÉRJ Micsoda?

FELESÉG Ahogy bandukoltam hazafelé. Ragyogott a nap. Talán az jó volt. A délelőtti fény. A hentes meg éppen húst darált – vagy trancsírozott? –, feltekintett, és megpillantott ebben a fényben.

Halkan és boldogan Brahms III. szimfóniájából dúdol egy szép motívumot.

FÉRJ *Közben* Tessék? Miket beszélsz?

FELESÉG Meglátott, amint elhaladtam az üzlet előtt. Állítólag azért jött fel. – Mondtam, ugye, hogy itt volt?

FÉRJ Kicsoda?

FELESÉG A hentes. Hozott egy kiló vesepecsenyét meg egy kiló sertésmájat.

FÉRJ Májat? Minek? Tudod, hogy nem szeretem. Minek rendelsz májat?

FELESÉG Nem én rendeltem. Én nem rendeltem semmit. Csak felhozta.

FÉRJ Igen? Hát ez meglepő!

FELESÉG Én is nagyon meglepődtem. Csengetnek, nyitom az ajtót, ott áll véres kötényben, kezében a véres csomaggal…

FÉRJ Véresen?!

FELESÉG Ahogy az üzletből felugrott.

FÉRJ De miféle dolog ez?! Miért tette?

FELESÉG Megmondta. Mert megpillantott a fényben.

FÉRJ *Elképedve* Mert megpillantott a fényben?

FELESÉG Alig értem haza, már itt is volt.

FÉRJ Ilyet még nem hallottam! Mert megpillantott a fényben? Na nem, itt valami másról van szó! Ravasz ötlet! Elkezdi felhordani ide a vesepecsenyét, aztán majd jön protekciót kunyerálni!

FELESÉG Nem hiszem.

FÉRJ Korrupció! Egy kis korrupció! Azon jár az esze! De rossz helyen kopogtat!

FELESÉG Nem, ez tőled nem akar semmit.

Szünet

FÉRJ Úgy?! Nocsak!

Szünet

Szóval így állunk?

FELESÉG Én csupán azt mondtam, hogy nem tőled akar valamit.

FÉRJ Jó, jó, értem én! Talán bizony közölte is veled a szándékát?

FELESÉG Az arcára volt írva.

FÉRJ És ugyan mi volt az arcára írva?!

FELESÉG Hogy valamit akar.

FÉRJ De mit?! Túl azon, hogy felhozta a vesepecsenyét.

FELESÉG Meg a májat.

FÉRJ Pfuj! Utálom a májat!

FELESÉG De ő szereti.

FÉRJ Kit érdekel az, hogy ő szereti?!

FELESÉG Megkért, hogy pirítsak neki egy adagot.

FÉRJ Hogy te?!

Szünet

Hogy te piríts neki egy adagot?! És megtetted?!

FELESÉG Ha már olyan kedves volt, és házhoz hozta.

FÉRJ De ki kérte meg rá?! Hogy jön ahhoz, hogy beállítson ide véresen, ahogy mondod, ott hagyja a boltot a vevőkkel…

FELESÉG Mégpedig nem is akárhánnyal.

FÉRJ Tessék?

FELESÉG Rengeteg kuncsaftja volt, de ő ennek ellenére eljött. Senki és semmi sem tarthatta volna vissza. Csak éppen annyit időzött, amíg becsomagolta a vesepecsenyét meg a májat. Nem akart üres kézzel jönni.

FÉRJ Ez már máskor is előfordult?

FELESÉG Soha.

FÉRJ Szoktál vele diskurálni a boltban?

FELESÉG Csak a legszükségesebbeket.

FÉRJ A viselkedéseddel sem hívtad fel magadra a figyelmét?

FELESÉG Hogy képzelhetsz ilyet?

FÉRJ Akkor mivel magyarázható?

FELESÉG Ő maga sem értette, mi hajtotta hozzám attól a pillanattól kezdve, hogy a húsdarálásból – vagy a hústrancsírozásból – feltekintve meglátott. De olyan könyörgő volt, ahogy ott állt az ajtóban. És a két csomag – mintha csak virágcsokrot tartott volna.

FÉRJ Te meg alig vártad, hogy beengedd?

FELESÉG Mit képzelsz rólam?!

FÉRJ Semmit, de kissé meglepődnék, ha éppen egy hentessel kezdenél ki.

FELESÉG Van valami kifogásod a hentesek ellen?

FÉRJ Általában nincs.

FELESÉG Csak velem kapcsolatban?

FÉRJ Nem venném jó néven.

FELESÉG Egy orvos, mérnök, tanár, színész, író vagy mit tudom én, az jöhetne? De egy hentes az nem?!

FÉRJ Ne forgasd ki a szavaimat!

FELESÉG Csak szeretném tudni, miért éppen egy hentes ellen emelnél kifogást.

FÉRJ Mert most éppen arról van szó! Egy fiatal… – Fiatal?

FELESÉG Nem.

FÉRJ Öreg?

FELESÉG Nem.

FÉRJ Hát milyen? Annyi idős, mint én?

FELESÉG Körülbelül.

FÉRJ Elképzelhetetlen…

FELESÉG Hogy annyi idős, mint te?

FÉRJ Nem, hanem hogy én, például, beállítsak egy vadidegen asszonyhoz…

FELESÉG Én nem vagyok neki vadidegen. Nála vásárolom a húsárut.

FÉRJ Ezek szerint a fűszeres, a zöldséges, a fodrász, a parkolóőr, az autószerelő – mindenki betoppanhat ide?

FELESÉG Miért ne?

FÉRJ Különösen ha férfi az illető!

FELESÉG Ha férfi, hát férfi!

FÉRJ Mint ez a véres ruhájú hentes! Ez a véres kezű! Ez a…

FELESÉG Csak a köténye véres. De ez a foglalkozásával jár. Máskülönben szelíd és szomorú.

FÉRJ Ó, szakadj meg, szív!

FELESÉG Ráhibáztál. Igazán szívszorító volt, ahogy arra kért, süssek neki májat.

FÉRJ Pompás! Faképnél hagyja a vevőket, és felugrik hozzád egy kis villásreggelire! Nem világosítottad fel, hogy egyrészt ez nem kifőzde, másrészt munkaerkölcs is van a világon?!

FELESÉG Eszembe sem jutott.

FÉRJ Mindezt természetesnek vetted? Mégis, mit gondoltál?

FELESÉG Hiszen mondtam már, milyen állapotban voltam! Gépiesen fogadtam mindent, bár megfordult a fejemben, hogy valamiképpen meg kéne ítélnem a történteket…

FÉRJ Na ugye!

FELESÉG …Hogy gyanakodnom kellene. Ahogy most te gyanakszol, ahogy mindig is gyanakodunk, amikor valaki közeledik felénk. Erőltettem az agyamat, és elkezdtem gondolkodni. Hogyhogy ez az ember ott hagyott csapot, papot, csak hogy felhozza nekem ezt a húst meg ezt a belsőséget?

FÉRJ Na látod…

FELESÉG És mi az, hogy felpillantott és meglátott, és ellenállhatatlan vágyat érzett? Mi van emögött? Miféle alattomos szándék?…

FÉRJ Hála istennek, te is észrevetted!

FELESÉG De amikor ránéztem, elszégyelltem magam. Olyan ártatlanul tekintett rám.

FÉRJ Nincs veszélyesebb, mint az ártatlan tekintet!

FELESÉG „Asszonyom – azt mondta –, szép, friss áru. Most hozták a teherautóval.” – „De én nem rendeltem!” – „Tudom, de én örömöt akartam szerezni magának!” – „Nekem? Miért?” – De már meg is bántam ezt az ostoba kérdést. „Miért? Hogy kérdezhet ilyet, hogy miért?”

FÉRJ Hát ez több a soknál! Mint egy szerelmi vallomás! Pfuj!

FELESÉG Lehetett volna szerelmi vallomás is.

FÉRJ Lehetett volna?

FELESÉG De nem az volt. Legalábbis nem úgy, ahogy te értelmezed.

FÉRJ Így jár házról házra.

FELESÉG Mit csinál?

FÉRJ Szóval ez az ember holmi arkangyal, aki így jár házról házra, hogy meglepetést szerezzen a háziasszonyoknak. A gyermekgondozási segélyen otthon lévő anyáknak. Az özvegyeknek. A hajadonoknak. A szabadnapos feleségeknek. Az elvált asszonyoknak. A mátkáknak. És a matrónáknak…

FELESÉG Azt nem tudhatom.

FÉRJ Ez az alak rád akár akaszkodni. Kitalált egy hatásos *antrét,* egy színpadias belépőt – az életedbe. Egy kis vesepecsenyéért meg májért meg akar kapni. Azt hiszi, hogy téged csak úgy… – Vagy már meg is kapott?!

FELESÉG Nem értem a kérdést.

FÉRJ Azt kérdezem, már meg is kapott?!

FELESÉG Bocsáss meg, nem akarok hinni a fülemnek, ez a durvaság…

FÉRJ Lefektetett? Itt? Vagy a konyha kövén tepert le? A perzsaszőnyegen? Netán a hitvesi ágyunkban?

FELESÉG Szégyelld magad!

FÉRJ Ha nem tette meg, majd még megteszi! Addig jár ide, amíg egy szép napon megteszi!

FELESÉG Ő nem ilyen.

FÉRJ Jól hallottam?

FELESÉG Nem engedem bántani!

FÉRJ Már véded! Egyre gyanúsabb! Halljuk csak, hogy volt azután, hogy ott a küszöbön elrebegte azt a gyöngéd szerelmi vallomást?

FELESÉG Egy szót sem szólok többé, ha így beszélsz! Nincs benned egy csipetnyi együttérzés…

FÉRJ Kivel legyek együttérző? Veled? Vagy a henteseddel?

FELESÉG Talán igazad van. Igen. Igazad van. Én sem gondoltam rátok. Sem rád, sem a gyerekekre.

Kis szünet. Színesebben

Leültettem a konyhában, nem engedte, hogy a szobába vezessem, nincs úgy öltözve, azt mondta…

FÉRJ És nekiláttál főzni?

FELESÉG Előbb hagymát vágtam…

FÉRJ Ő persze segített.

FELESÉG Nem, ellenkezőleg, arra kért, hadd nézhesse tétlenül a szorgoskodásomat. Ez az ő szava: a szorgoskodásom, mint mondta, megnyugtatja.

FÉRJ A vevőket meg ott egye a fene!

FELESÉG Annyira elmerült a szemlélődésben! Aztán amikor ránéztem sírós szemmel…

FÉRJ Meghatódik! Ő ilyesmitől meghatódik!

FELESÉG A hagyma ereje csalt könnyeket a szemembe. De ő is félreértette. „Kérem – szólt megilletődve –, kérem, ne vegye úgy a szívére!” Bár ő maga is könnyekkel küszködött.

FÉRJ A hagymától!

FELESÉG Lehet, hogy az is közrejátszott. De elkezdett mesélni az életéről, s nem volt könnyű megállapítani, hogy csakugyan a hagymától könnyezik-e. Családi házban élnek, tíz kilométerre a központtól, a felesége meg ő a gyerekek kedvéért költöztek a peremvidékre. Jó levegő, szabadság, napfény. A felesége nagyon takarékos asszony, így mindig van annyi pénzük, hogy ezt-azt hozzáépítsenek a házhoz. Még egy toldalék meg még egy, ő valamikor ezt kedvvel csinálta, de most úgy látja, már sohsem ér a végére, a gyerekek nőnek, megházasodnak, kell nekik a hajlék.

FÉRJ A hajlék!

FELESÉG Hajlék, így mondta, nagyon szépen beszélt az otthonukról, ahová már nem szeret hazajárni, mert naponta ugyanaz vár rá: beton- és malterkeverés, kőfaragás, csákányozás és lapátolás, vízcsapok javítása, dúcolások, kerítésfoltozás. A kerttel nincs dolga, a kertben a felesége szöszmötöl, amint hazaér a gyárból, ahol egy varrógép mellett ül egész nap, beleveti magát a kerti munkába, átültet, telepít, gereblyéz, gyomlál napestig. Valamennyien hajnalban kelnek, másfél órát utaznak a városig. Ő, amint beér az üzletbe, előkészíti a tőkehúst, feldarabol egy teherautónyi marhát, sertést, birkát, a felesége meg farmernadrágokat varr, a gyerekek nőnek, megházasodnak, nincs megállás, bővíteni kell a családi fészket.

FÉRJ Bővíteni!

FELESÉG Miközben mindezt elmesélte, felszeltem a hagymát, zsírt tettem fel a serpenyőben, felaprítottam a májból egy adagravalót, ahogy kérte. Paprika, fűszerek… tudod, én aztán értem! Hogy ízes legyen, porhanyós legyen. Fenséges illata volt.

FÉRJ Hát ez eltarthatott egy ideig. A vevők meg vártak.

FELESÉG Ki gondolt már rájuk?! Kivettem a jégszekrényből egy üveg Radebergert…

FÉRJ A sörömet is megittátok?!

FELESÉG A pohár falán a pára! A habzó sör! Éppen volt itthon friss kenyér. Itt terítettem az étkezőben, a kockás abrosszal, az olyan hangulatos. Kockás szalvéták. És ahogy a fedő alól felcsapott az ínycsiklandozó illat! Amint az asztal mellé telepedtünk, egyszeriben elmúlt belőlem az a nyomasztó érzés, ami reggel óta gyötört. Egészen felvidultam.

FÉRJ Mert etethetted a hentest?

FELESÉG Mert olyan békességes lett minden. Nyugalmas, békességes. Mintha az egész valami sosem létező időben történne. Ha ott ültél volna velünk, megértenéd.

FÉRJ Mi megértenivaló van egy őrültségen?

FELESÉG Arra gondoltam akkor, ilyen lehet a szabadság!

FÉRJ Ugyan! A szabadság!

FELESÉG De! De, de, de! Ilyen lehet a szabadság! Elvágni a köteleket, kidobálni a homokzsákokat…

FÉRJ Ugyan, ugyan! Azt hiszed, nekem sosem fordul meg a fejemben, hogy felrúgjak mindent? Szeretném tudni, mi lenne akkor, ha egyszer csak mindannyian azt tennénk, amit hirtelen szeszélyből kívánunk! Pedig az ember néha nagyon is vágyódik egy kis gyönyörre…

FELESÉG Gyönyör! Igen! Ezt a szót használta ő is.

FÉRJ Ezt a szót?

FELESÉG Azt mondta: „Úristen, egy órája még hogyan is számíthattam volna rá, hogy részem lesz ekkora gyönyörben…”

FÉRJ Miféle gyönyörben?

Pillanatnyi csend

Hadd halljam, miféle gyönyörben?!

FELESÉG Hát… hogy itt ülhetett a konyhámban, és ehette a főztömet…

FÉRJ Meg ihatta a sörömet!

FELESÉG Úgy látszik.

FÉRJ Na, ne viccelj! Na, hagyjuk a vicceket, jó?! Hadd halljam, mi minden történt még? Mi történt azután, hogy ez a te hentesed kitunkolta a szaftot, megitta a sörömet, és böffentett néhányat?!

FELESÉG Igazán kérlek, ne legyél ilyen drasztikus! Az egész olyan szép volt, te pedig mindenáron a sárba akarod rántani az egészet!

FÉRJ Jó, jó, jó, jó! Nem rántom a sárba! Rendben van, idill volt, gyönyör volt, de én arra vagyok kíváncsi, mit műveltetek itt még ezen kívül?

FELESÉG Behívtam a szobába.

FÉRJ Hát mégis?!

FELESÉG Szabadkozott, megismételte, hogy nincs úgy öltözve…

FÉRJ Az eszébe sem jutott, hogy visszasiessen az üzletbe?

FELESÉG Nem volt róla szó.

FÉRJ Bámulatos. És ezt az alakot még nem rúgták ki!

FELESÉG Mondtam neki, ha annyira zavarja, vegye le a kötényét.

FÉRJ És zuhanyozzon le, ott a férjem háziköntöse, bújjon bele, a papucsot is megtalálja…

FELESÉG Csak a köténytemlítettem. De ő elhárította, nem, köszöni, nem is akar tovább háborgatni, ennyi elég volt, legfeljebb…

FÉRJ Legfeljebb?!

FELESÉG Ha időzhetne még egy kicsit…

FÉRJ Na! Ha időzhetne, mihez lenne kedve?

FELESÉG Ha már mindenképpen a szobába invitálom, nem bánja…

FÉRJ Mit nem bán a drága?!

FELESÉG Van egy titkolt szenvedélye, de otthon nem hódolhat neki…

FÉRJ Az oldalamat fúrja a kíváncsiság!

FELESÉG A felesége ugyanis idegenkedik tőle…

FÉRJ Szóval a felesége idegenkedik tőle, de te talán hajlandó lennél megengedni, hogy titkolt szenvedélyét kiélhesse?! Nagyszerű! Pompás! Hogy mit meg nem él az ember! És? És??? Mi volt?

FELESÉG Megtudakoltam, miféle szenvedélyről van szó.

FÉRJ „Megtudakoltad!” Fogadni mernék, hogy ez is az ő szava!

FELESÉG Igenis az övé!

FÉRJ Na és? Hozzásegítetted az élvezethez?!

FELESÉG Szerencsére megtehettem.

FÉRJ Igazán?!

FELESÉG Annál is inkább, mert akkor már magam is vágyódtam rá. Hiszen oly régen még csak eszembe sem jutott. Veled sosem lehet…

FÉRJ De vele igen?

FELESÉG Igen. És…

FÉRJ És?!

FELESÉG Csodálatos volt.

FÉRJ *Elfúló lélegzettel* Csodálatos? Azt mondod… csodálatos?

Kis szünet

És?

FELESÉG Mit akarsz tudni?

FÉRJ És hogyan… Hogyan…?

FELESÉG Ő ide ült… a karosszékbe. Én a díványra. De előbb feltettem a lemezt.

FÉRJ Szóval zenére?

FELESÉG Nem értem a kérdést.

FÉRJ Már megint nem érted! Ha nem akarod, nem érted! Na jó! Beszéljünk érthetőbben! Lefeküdtél vele, perverzkedtél vele zenére?!

FELESÉG Miket beszélsz?

Pillanatnyi csend

Brahmsot hallgattuk.

FÉRJ Brahmsot?

FELESÉG Ő istenigazából a moderneket szereti, Schönberget, Brittent, Webernt, Bartókot, Honeggert, de hiába kerestem, nekünk ilyen egy sincs, kicsit restelltem. Mutattam a készletet, Vivaldit, Schubertot, Csajkovszkijt… Ő választotta Brahmsot, hogy akkor inkább Brahms. A III. szimfónia.

FÉRJ Brahmsot hallgattatok?

FELESÉG Imádja a muzsikát. De a felesége elképedne, ha azzal állna elő, hogy hallgassanak zenét. Bolondnak nézné. A gyerekei a rockot kedvelik. Neki csak az jut, amit utcán, imitt-amott elcsíp, néhány hangfoszlány táskarádiókból, nyitott ablakokból. Régebben templomokba járt, kedveli a gregoriánt meg Bachot. De már erre sincs módja. Csak a ház meg a kert. Egyszer megpróbálkozott azzal, hogy bevitt egy kazettás magnót az üzletbe, és Alban Berget hallgatott. Nagy botrány lett belőle. Mindezt nagyon fájlalja. De itt egészen felüdült.

FÉRJ Itt… itt ültetek, és Brahmsot hallgattatok?

FELESÉG Ez olyan hihetetlen?

FÉRJ Henteskötényben?

FELESÉG Henteskötényben. Na és?

FÉRJ Miközben a tárva-nyitva hagyott boltban a faképnél hagyott vevők várakoztak…

FELESÉG Hallanod kellett volna Brahms III. szimfóniáját ebben a csendes, elsötétített szobában, akkor nem így beszélnél. Kit érdekelt az üzlet? Kit érdekeltek a vevők? És mit számított, hogy mi történik odakinn? Hogy mi van a városban? Hogy mi van a többiekkel?

Dúdolja a szimfónia egy motívumát

Nem, azt nem lehet felidézni!

FÉRJ Ezt komolyan mondod?

FELESÉG Hogy nem lehet felidézni? Komolyan.

FÉRJ Ezt az egészet. Komolyan mondod, hogy ez valóban így… hogy ez valóban megtörtént?

FELESÉG Tessék, menj ki az étkezőbe, még nem raktam el az edényeket. Nyisd ki a frizsidert, ott a vesepecsenye meg a maradék máj. Vagy tessék, menj le a hentesüzletbe, kérdezd meg őt magát.

FÉRJ A hentest.

FELESÉG A hentest.

FÉRJ Menjek le, kérdezzem meg, főnök, maga volt fenn ma délelőtt a feleségemnél egy kis adag zónára és Brahms harmadik szimfóniájára? Így gondolod?

FELESÉG Hát durva támadás lenne, az biztos.

FÉRJ És az mi volt, hogy feljött ide hívatlanul, ismeretlenül, beszemtelenkedett egy kis vesepecsenye meg sertésmáj ürügyén, és levett a lábadról?! Az nem volt durva támadás?

FELESÉG Hogy lett volna az?! És ki ellen?

FÉRJ Ellenem! A becsületembe gázolt az a gazember!

FELESÉG Drágám, ezt nem gondolhatod komolyan.

FÉRJ De igenis, úgy gondolom! És ezek után ne nevezz engem *drágám*-nak!

FELESÉG Az ég áldjon meg, senki sem gázolt a becsületedbe!

FÉRJ Jó, rendben van, maradi felfogás, elismerem. Csak arra lennék kíváncsi, mit szólnál, ha hasonló ügybe bonyolódnék?

FELESÉG Ha valami különös vágytól hajtva váratlanul felmennél valakihez?

FÉRJ Legyünk pontosak: egy nőhöz.

FELESÉG Megérteném.

FÉRJ Te? Megértenéd?! Ugyan már!

FELESÉG Valamikor biztosan tiltakoztam volna ellene, de most már másként gondolom. Másként hiszem. Úgy vélem, ha szükséged lenne rá, meg kellene tenned.

FÉRJ Hogy kapcsolatba kerüljek egy nővel?

FELESÉG Egy emberrel.

FÉRJ Nővel! Arról van szó, hogy egy nővel!

FELESÉG Hát akkor nővel.

FÉRJ Ezt csak azért mondod, hogy most fogjam be a szám.

FELESÉG Ha átélted volna azt, amit én, tudnád, miről beszélek. Hálás vagyok ezért a délelőttért. Ez az ember…

FÉRJ Ez a férfi!

FELESÉG Ez a *férfi* megajándékozott azzal, amit olyan régóta nélkülözök: a szabadsággal. A szabadság érzetével.

FÉRJ Illúziójával!

FELESÉG Nem, ez nem illúzió volt.

FÉRJ Mert itt zabált, és meghallgatta veled azt a nyavalyás lemezt?!

FELESÉG Hiába beszélsz így.

FÉRJ Ez őrület! Hát hányszor hoztam már haza neked húst én is? Hányszor kértem, hogy főzzél ebédet, vacsorát? Hányszor sündörögtem körülötted a konyhában, és dicsértelek? És hányszor feltettem már neked meg magamnak nemcsak azt az istenátka harmadik szimfóniát, de minden rohadt lemezünket, amit csak hazahordtunk a boltból? Meg se tudom mondani, hányszor. De még sohasem láttalak így begerjedve. Még soha. Soha.

Szünet

Most ez a hentes. Idejön egy véres kötényű hentes egy kiló vesepecsenyével meg marhamájjal…

FELESÉG Sertésmájjal.

FÉRJ Sertésmájjal.

Pillanatnyi szünet

Idejön, és tessék!

FELESÉG Nem tehetek róla. Így volt.

FÉRJ Nevetséges!

FELESÉG Volt hozzá merszem. És neki is. Hogy megszabaduljunk. Hogy elfogadjuk a szabadságot!…

FÉRJ Hagyd már ezt! Hagyd ezt a szabadságot, hagyd!

Kis szünet

Hallgass ide! Mondok én neked valamit. Erről a… erről a te szabadságodról. Amiben senki más nem létezett – sem a világ, sem a gyerekeid, sem a férjed, csak te meg a te hentesed! Mondok én valamit, csak figyelj ide! Ne gondold, hogy bennem nincsenek ilyen… ilyen vágyak! Vannak. Nagyon csodálkoznál, ha kifordíthatnál, és belém láthatnál. Nem kívánom neked. Nem. De én sem kívánok beléd látni! Érted? Nem vagyok rá kíváncsi, mi tesz boldoggá! Nem érdekel! Nekem húzni kell az igát, én nem szállhatok ki a buliból! Óriási grimbusz lenne, ha egy szép napon, így, mint te, bemondanám az unalmast. És azt tenném, amit a kedvem diktál. Már túlságosan messzire mentünk ahhoz, hogy minden további nélkül egyszer csak le-blokkoljunk. Hogy ennyi, és nincs folytatás. Hogy ezután most már szabadon…

az érzéseink szerint! Hát erre nekem nincs módom. Márpedig ha nekem nincs, neked se legyen! Ez most megtörtént, de ezzel vége! Nincs többé idill! Megegyeztünk?

Hosszú szünet

FELESÉG Nem értem, miért beszélsz így.

Csend

Csodálom…

Pillanatnyi csend

Csodálom, hogy így beszélsz. Miért?

Csend

Miért?

FÉRJ Mert a férjed vagyok.

FELESÉG Akkor sem kellene… Nem szabadna így beszélned. Nem. Nem szabadna.

FÉRJ Akkor minek vagyok a férjed?

FELESÉG Ez így szörnyű.

FÉRJ Akkor mi a fenének vagyok a férjed?! Minek élünk együtt?…

FELESÉG Ne beszélj így, mert ez szörnyű! Szörnyű!

FÉRJ Mire számíthatunk? Hogyan bízzunk? Mit akarunk egymástól? Hogyan hihetünk? Ha egyszer csak egy véres kötényű hentes…

FELESÉG *Erőtlenül* Hagyd már azt a véres kötényt!

FÉRJ Te mondtad, hogy a köténye véres volt.

FELESÉG Akkor is. Éppen azt kell emlegetni?

FÉRJ Aha! Aha! Szóval azért ez zavar? Hát mégsem volt olyan mindent elsöprő élmény?

FELESÉG Igenis szép volt!

FÉRJ Ez sem volt olyan tökéletes idill? Ott az a véres kötény…

FELESÉG Kérlek!

FÉRJ Kellemetlen? Az ügy nem ildomos része?

FELESÉG Hagyd, kérlek, hagyd! Hagyd már!

FÉRJ Mi az, már ideges vagy?

FELESÉG Soha nem fogom elfelejteni azokat a pillanatokat, amikor békés nyugalomban ette a főztömet. Soha nem felejtem el a hálás tekintetét. Azt a békés nyugalmat. A muzsikát a félhomályos szobában. A kedvességét. A szeretetét. Az érzést, hogy szüksége volt rám. Hogy szükségünk volt egymásra. Nem, ezt nem veheted el tőlem.

FÉRJ Főleg ha nem emlegetem a véres kötényt!
FELESÉG *Szinte már teljesen erőtlenül* Könyörgök, ne!…
FÉRJ Eszembe sem jutna, ha nem te hívtad volna fel rá a figyelmemet.
FELESÉG Nincs jelentősége. Hentes – véres a köténye, az természetes.
FÉRJ Akarod hinni te!
FELESÉG Ez az igazság!
FÉRJ Akkor miért nem emlegethetem?
FELESÉG Mert nem *arra* akarok emlékezni. A szabadság óráira akarok emlékezni. Bármily rövid órák lehettek is csupán!
FÉRJ Hiába! Ott van az a kötény is!
FELESÉG Ugyan már! Marhavér, sertésvér, birkavér…
FÉRJ Vér.
FELESÉG Akármit mondasz is…
FÉRJ Vér, vér, vér, vér…
FELESÉG …szabad és boldog voltam